

Nro 12.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Februariusnak 10-dik napján 1795.
esztendőben.*

*Békesség — Háború — mind kettő egy forma
nehézségű a' mérő serpenyőben.*

A' békesség kellemetes isten a' szonyának tem-
ploma *Basilidában*, *Helvétziának* nevezetes
városában vagon fel nyitva. — Oda gyűltek
Austriából, Prussiából, Hollandiából, a' Német
Birodalomból, és Fr. Országból az áldozó papok
— készílik a' tömjént — talám az áldozatra va-
lő állatot is — csak a' jövődő idő mutathtya
meg, mellyiknek áldozattya lézen leg kedvesebb
ott vagon. — *Barthelemy* úr, a' Fr. republi-
kának oda küldött követje. Mihelyt egy bizonyos
tárgyról vagon a' szent zsínatban a' szó, min-

gyárt avval menti magát, hogy ő néki semmi instructiója nintsen az iránt a' Couvent által adatva, és így, minekelötte jó vagy rossz válna adna reá, Párisba küldi a' kérdést, azt is pedig nem a' *Tolegrafuson*, mivel a' békességről való tractára nézve semmi olytatén alkotmányt nem készített még *Chappé* úr — Következésképen még Párisba, 's onnan vizsgálja megyen a' sebes fűtő, el telik az idő — bellyebb bellyebb nyomúl az észak Fr. armádia Hollandiába, a' hol már is annak szivébe Amsterdámba bé ment.

Egy Basiléai nevezetes vendéglő házban, hollott naponként sok vendégek szoktak öszve gyűleni, enni, innya, beszélgetni, és magokat mulatni, azt mondja vala *Jan. 18 ikán* egy patrióta módongondolkozó Frantzia: Mi, *úgymond*, Hollandiában fogjuk a' mi Amerikai el vesztett szigeteinket vizsgálja nyerni. — Egy másik: *Talán Talán* azt felelte negédes beszédére. Nem *talán*, felel a' Frantzia hanem bizonyossan, és kétszer 24 óra alatt tapasztalni fogod beszédemnek igazságát — Úgy is történt a' dolog — igazat szólott a' Frantzia.

Azt írja a' Basiléai correspondensünk, hogy az oda gyűlt békesség szerző követek minden dolgukat titkollyák — hogy *Jan. 17 ikén* dél előtt három óránál tovább, este pedig 9 órától fogva éjjél után két óráig vólt egy követ *Barthelemy* úrnál, de hová való követ, maga a' levelezőnk se tudja mondani — némellyek *Hollandiai* — mások *Berlini* — mások *Betsi* — mások ismét *Petersburgi* követnek lenni gondollyák. — Az utólsóról való vélekedés leg kevesebb hitelt láttatik érdemelni — Akármint titkoltassék a' dolog, előbb — később — világosságra kell annak jönni. — *Basiléában* azt beszéllik, hogy valamiképen egy udvari követ ottan titkosan tractál, hasonló módon tselekszenek a' *Madritt* és *Turini* udvaroknak követjeik másutt — de hol legyen ez a' másutt, sem magok nem tud.

hattyák, sem másoknak meg nem mondhatták bizonyosan.

A' Genevai republikában történt revolúciónak kezdetétől fogva, igen sok tehetős lakosok, Fabrikánsok és híres mester emberek költöztenek ki hazájokból. — A' városba magába vivő *Neus* nevű út, melly ennekelőtte dugva volt a' sok fényes kotsikkal, már most pulztán áll, és allig lehet egy két gyalog embet azon látni. — Valamint Frantzia Országban, úgy itten is kevés be-tsüllete vagyon már most a' *Sanscoultismusnak* — Az oda küldetett Fr. követ *Deportes* igen fényes udvart tart, de azomban tsendessen viseli magát. A' Bernai kórmány fzik meg nem engedte az Anglus verbuáló tiszteknak, hogy *Lausanaban* verbuállyanak — Egy Bernai lakost, a' ki 90000 livrára való hamis assignatákat készített, keményen meg büntette. — Egy *Erlach* nevű Tudósnak munkáját, mellyben a' hadakozásnak további folytatására serkengette a' szövetséges fejedelmeket, egy általlyában meg tiltotta.

Hadi Történetek.

A' Frantzia északi ármádiának Hollandiába lett bé meneteléről, és az ott lévő hadi környül-állásokról, *Gr. Walvoden* Hannoveránus Generálisnak, a' ki most *Daventriában* a' Transsyalinai tartománynak nevezetes városában vagyon, tudósítása után, azt írja *Jan. 25-ikén Gr. Clerfayt* hadi Tármesier, hogy minekelötte *Amsterdámhoz* közelíttenek volna a' Frantziák, az ott lakó Hollandus patrióták, a' kik t. i. az Amerikai revolútiótól fogva szüntelen fújtak a' követ az Oránia felséges ház ellen, és a' kik 1787 ik eszendőben az ellen fel is támadtak, hanem a' Hollandiába küldetett Prussus seregek által, minden vérontás nélkül meg zaboláztattak, újabb zenebonát indítottak, a' városnak polgári előjáróit hivatallyaiktól meg fosztották, helyettek magok-

hoz hasonló indulatú és gondolkozású tisztviselőket választottak, és *Pichegru* Generál eleibe küldött követjeik által magok hívták oda bét, bator darab ideig védelmezhetnék volna is magokat, ha akarták volna. Más Hollandiai városok is követték az *Amsterdamiaknak* példáját, és a' mint *Gr. Walvoden Gr. Clerfaytnak* írta, követni fogják még azok is, a' mellyekben még most is *Anglus, Hannoveránus, és Hassus* seregek vagynak.

Továbbá azt is jelenti *Gr. Clerfayt, Gr. Walvodennek* tudósítása után, hogy a' Hollandiai revolutió nagy nyughatatlanság közt ment végbe, hogy a' Hollandiai patriótáknak fel tételek szerint, a' több Belgiomi tartományokra is ki fog az terjesztetni, a' mellyek hogyha velek ellenkezének, készek azt a' Frantzia fegyvernek segítségével által is végbe vinni; hogy a' Hollandiai helytartó Fejedelem az örökös hertzeggel együtt le mondottak hivatalyaikról, és *Emdembe, a' Prussiai koronához tartozó napkeleti Frisiának fő* és anyja városába mentenek, és hogy *Gr. Walvoden is, Jan. 26 ikán Davenportból Lochembe Zutfanianak városába tette által fő kvártélyát.*

Az itten fel jegyzett dolgokról, ilyen módon ír továbbá a' Bétsi diarium, más közönséges leveleknek vezérlések után. — *Jan. 18-ikán, a'* midőn már csak két méföldnre voltak volna a' Frantziák *Amsterdántól*, az oda való polgárság meg izente a' magistratusnak, hogy bútsúzzon el hivatallyától, adja fel magát, külömben erőszakosan fog vele banni. — Dél után, a' városnak comendánsától *Gollowkin* től fel kérte azt a' Frantzia vezér, a' Fr. republikának nevében, a' midőn mingyárt eleibe ment a' fel fegyverkezett polgárság.

Pichegru Generálnak plánuma a' volt, hogy a' Hollandiai armádiát el szakaszhassa az Ausztriai, *Anglus* és *Hannoveránus* seregektől, erre való nézve szüntelen boszszantatta az *Orániai örö-*

kös hertzeg corpussát a' Frantzia ármádiának bal szárnya által, és minekutánna a' Dordrechtli battalia után *Heusdent* és *Gertruydenburgot* el foglálta, és *Gorcumból Schonhovenben* által ment volna a' Hollandiai ármádia, úgy el vólt a' segítő seregektől választatva, hogy tellyességgel nem védelmezhetette *Utrechtet*.

Arnheimnak és *Amersfortnak* el vétele után az egyesült seregeket is ki nyomták a' Hollandiai tartományokból, a' Hollandiai seregeknek maradványát körül kerítették, a' helytartó Fejedelemnek familiája előtt minden utakat el zártak, a' Hollandiai respublikának lelkét *Amsterdamot* óltalmazhatatlan állapotba helyhezítették, és annyira el rettentették a' föld népét, hogy az még tsak nem is tudott maga védelmezéséről gondolkodni, mellyet látván az *Utrechtli* és *Hollandiai* tartományoknak előjárói, kéntelenek vóltak a' két rozsz közt a' kissebbet választani, t. i. a' Fr. Generálishoz küldött biztosaik által magokat fel adni.

Könnyen lehet képzelní, misémü félelem, nyughatatlanság, és szorongattatások közzé helyhezítettetett legyen ezen szomorú környülállások közt a' helytartó Fejedelemnek familiája. A' két hertzeg aszszony oda hagyván Hágát *Soestdykbe*, az *Utrechtli* tartományba lévő hertzegi mulató várba akartak utazni, hanem értésekre esvén útjokban, hogy a' Grépi lineán lehetetlen legyen az ellenség miatt által menni, *Scovelingenbe* menték, olly fel tétellel, hogy az ott lévő Angliai fregattán Londonba futhassanak, de itt sem boldogúlhattak, mivel a' tengerben lévő nagy jég miatt se ide se tova nem repülhetett a' hajó. És így kéntelenek vóltak Hágába visszra térni. — Mint legyen már most dolgok? hová lettek? — fogságba estek é, vagy ki menekedhetek a' Frantziák körme közül, arról egy átallyában halgat az írás.

Zwollából Transysallaniának igen szép és gazdag városából ezeket írja egy valaki *Jan. 22 ikén*: *Utrechtbe úgymond* 2000 főből álló Frantzia sereg, mellynek avantgárdája Hollandiai patriótákból állott, ment bé *Jan. 17 ikén*. Onnan egyenesen *Amsterdám* felé vették útjokat, már más nap este a' köröi belől fekvő falukba érkezett a' Fr. cavalléria. — *Jan. 19 ikén* mentek bé a' városba, holott rendkívül való örömmel fogadták őket a' patrióták, azon estetsak nem minden házak meg voltak világosítva. — Örömet alsó Saxóniába küldötte volna a' helytartó fejedelem maga familiáját; de már akkor minden utak úgy el voltak zárva, hogy sem a' szárazon, sem a' vizen nem lehetett vezedelem nélkül utazni. Melly miatt felettébb való zúrzavar volt *Hágában*, nem lévén más mód, hanem hogy az ellenség discretiójára bizzák önnön magokat. — Az ott lévő miniszterek, néhány napokkal annakelőtte onnan ki mentek, és bátorságosabb helyre vonták magokat. Minden Hollandiai városok, a' hol tsak a' hadakozásnak piatza volt, felettébb boszszonkodnak a' tolvajkodó Anglus katonákra, a' kik sok helyeken, igen sok kárt okoztak a' lakosoknak. —

Az azokból ki költözött egyesült seregek a' Német birodalomba, nevezetesen a' *Münsteri* és *Osnabrügi* püspökségekbe, és a' Hannoverai tartományokba vonták magokat, ott akarják magokat ki pihenni, és cordont vonni az ellenség tovább menetelének meg akadályoztatására. — Valamint ezeknek, úgy a' Frantzia ármádiának is szüksége vagyon a' téli nyugalomra. — *Amsterdámban*, mellynek el foglaltatásáért egyetlen egy fegyvert sem lött ki az ellenség, már is sokan meg fogattattak az Orániai ház barátai közül, így fog lenni a' többi városokban is a' dolog. Kiváltképen való módon örülnek azok a' Hollandus patrióták, a' kik ennekelötte a' Frantzia ármádiánál tette nek szolgálatot.

A' Frantzia ármádia és *Amsterdám* városa közt kötött capitulatio, következő czikkelyek.

ből mondatik állani: 1.) Az egész Orániai ház
mennyen ki a' Hollandiai respublikának földjé-
ről, még pedig oda, a' hova annak tétzeni fog.
2.) Leg ottan 10. millió aranyat fizessen a' Hol-
landiai respublika a' Frantziáknak. 3.) 40 ha-
dakozó hajót állíttson ki annak szolgálattýára,
mellyek közt a' leg kissebb 20, a' leg nagyobb
pedig 40 ágyús legyen. 4.) Minden Hollandiai erős-
ségek és várak adatassanak által a' Fr. ármádiának.
5.) Az Amsterdami régi magistratus fosztatasson-
meg hivatallyától, és más állíttasson helyére,
mellynek előölje és igazgatója *Daendels* Generá-
lis legyen. 6.) Maga a' Hollandia respublika ha-
tározza meg jövendőbéli igazgatásának formáját.
7.) *Daendel* Generális legyen *Amsterdám*nak kór-
mányozója. — Itten fegyvert fogni, és magokat
a' Frantziákkal öfzve kaptsolni akarták a' váro-
si pólgárok, de nemtsak nem nyerhettek arra en-
gedelmet, sőt halálos büntetés alatt meg tiltatott
nékiek a' zenebonálkodás.

A' *Jan.* 26 ik napján költ Hamburgi közö-
séges levél így szóll a' Frigyes Belgyiomnak je-
lenvaló kúrnyúlállásairól; „*Amsterdám*ban tö-
kéllertes tsendesség vagyon, mind a' polgárok,
mind a' Frantziák békességesen viselik magokat.
Az Orániai uralkodó hertzeg, nemtsak helytar-
tói, hanem egyfzersminden polgári és hadi hiva-
tallyától is bútsút vett, és *Jan.* 19 ikén ki költözött
Hágából. — Az isteni tiszteletnek szabados folyá-
sáért, a' magános jussoknak, és birtokosságnak
bátorságáért, nem külömben a' Hollandiai res-
publikának másoktól való nem függéséért jót ál-
lottanak a' Frantziák. — A' régi igazgatásnak
formája egyfzeriben el töröltetett *Amsterdám*-
ban, 's helyette egy revolutiónális commissió ál-
líttatott fel a' Frantziák által. A' szabadságnak
fája számtalan sokságnak jelenlétében, fel állíta-
tott. *Ez ám ez a' fa, a' mellyel együtt a' Belgáknak*
szabadságok is el fog száradni.

Jan. 10 ikén egy proclamatiót tétettek, *Gil-
let, Bellegarde, Lacoste, Joubert és Portier Fr.*

nemzeti képviselők *Amsterdamban*, és a' több ei foglaltatott Hollandiai városokban közönségesse, a' mellyben elsöben is martzongó szókkal illetik a' helytartó fejedelmet, és annak familiáját, annakutánna ekként hizekednek a' Belgáknak: "Nem azért jöttünk, *úgymond*, hozzátok, hogy titeket a' szolgálatnak járma alá vessünk, mindenkor méltó tekintelben fogja a' Frantzia nemzet a' ti szabadságotokat tartani. A' köztetek lévő Frantzia seregek (mellyeknek számát egy közönséges levél 70 ezer emberre teszi) mindenkor kemény hadi fenyték alatt lesznek. Mind szemelyeitek, mind örökségtek bátorságban fog tartani. — Az isteni tiszteletet senki nem fogja háborgatni — törvényeitek, szokásaitok és jussaitok sértetlenül meg hagyattatnak. Magára a' Belga nemzetre bizattatik igazgatása formájának megváltoztatása, és meg jobbitatása 's a' t. *Fistula dulce canit volucrum dum deoipit auceps*. Mind ezeket könnyen meg ígérhettek 10 millióm hollandus aranyért, hanem bé fogják é tett ígéreteiket teljesíteni, már a' más kérdés, nem mi, hanem a' jövendő idő fog arra feleletet adni.

Hallyuk, miként okoskodnak a' Párisiak Hollandiának jövendőbéli állapotjáról: „Az ide jött Hollandus követek, *úgymond*, már voltak a' köz jóra ügyelő Commissionnak tagjai előtt audientian — miként fog követségek vétetödni, nem tudatik — egyedül a' Hollandiai tartományokba menendő Fr. északi armádiától jövendő hirektől fog függeni, mellyek hogyha kellemetesek lejédenek, a' minthogy tellyes reménységünk vagon azokhoz, keveset, vagy épen semmit sem fognak nyerni a' Hollandus követek, a' kik nem a' Belgák, hanem a' helytartó fejedelem képében jöttek hozzánk. Hogyha Hollandiába bé nyomulhatnak gyözdelmes seregeink, bizonyossan meg fog ottan az igazgatásnak formája változni, melyet régiöl fogva ohajtanak a' Belga patrióták — Itten sok beszéd vagon a' frigyes Belgákkal kötendö frigról, mellynek fő tzellya az, hogy

őszve kaptsolt erővel mehessenek seregeink Anglia ellen.

Ugyan ez a' Hamburgi közönséges levél tudósít bennünket arról is, hogy a' Hollandiai helytartó fejedelem familiástól együtt szánkára ült, és alsó Saxóniába futott a' tengernek jeges hátán. A' Hollandiai armádiának maradványa egészlen körül lévén kerítetve a' Frantziák által, kénteleaségből által ment hozzájuk.

Német Birodalom.

Albert Saxóniai Kir. hertzeg azt írja *Jan. 30-ikán*, hogy *Strafsburg* környékén nagyon szaporodig, az ellenségnek száma, és hogy néhány napokkal annak ellötte a' *Kehl* alatt álló forpostokra is ki ütöttek, de szeretsétlenek voltak.

A' Palatinátusi V. Fejedelem, igen szép dítsérő levelet küldött a' *Manheimi* lakosokhoz, a' kik igen bátran és híven viselték magokat a' város ostromoltatása alatt. Mind ezeknek, mind egyéb jobbágyainak, a' kik ezen veszedelmes háború alatt meg károsítottak, könnyebbítést, és segítséget ígért.

A' Koblentzi municipalitas, az az, polgári magistrátus, 200 ezer forintot vett fel költsön, a' városa vettetett satznak ki fizetésére. Innen iratik az is, hogy felettébb haragufznak a' Frantziák az Anglusokra.

Egy Frankfurti levélből im ezeket olvassuk: Egy Rénus melléki iskola mester, a' ki nagyon bé szinlette magát a' Frantziáknál, és egynehány hólnapokig hivatalban vólt a' Frantzia tábori fzekereknél, következőképen gyakorta utazott a' *Rénus*, *Mósel* és *Nahe* vizei közt fekvő városokban és helységekben, töllök végtére el szökvén, ekként festi le a' Frantziákat: „A' múlt Octoberben, a' midőn t. i. a' Rénus partyához nyomúltak, igen kemény hadi fenyíteteket tartottak, a' leg kissebb tolvajságot is halállal büntetették

meg. — Minden városokban és helységekben el
szedték a' fegyvert, a' gyümöls termő fákat, és
a' szőlő hegyeket tellyességgel nem szabad volt
bántani. Novemb. végéig leg kissebb híre sem
vált ugyan a' requisitiónak, még is mindazáltal
minden lovak el szedettek a' lakosoktól, és rész
szerént a' cavallériának, ártilleriának, és tábori
szekereknek adattak, rész szerént pedig Fr. Or-
szágba küldettek, úgy hogy, azon helységekben
egyetlen egy lovat se hagytanak. — *Dec. 16 ikán*
kezdett el, a' Párisi Conventnek parantsolattya-
ra a' requisitio, és már ekkor minden vagyonok fel
irattatott, és a' Fr. republica számára hagyattatott
a' lakosoknak. Minden birák, és magistrátusok tar-
toztak a' helységekben lévő szarvas marhának,
sertésnek, juhnek, szénának, szalmának, zabnak,
gabonának és bornak számát fel jegyezni, és által
adni a' Frantzia Commissariusnak. *Dec. 22 ikén*
minden barmot az arra rendeltetett istállókba
kellett vinni, a' kinek 2, 5, 10 tehene volt, egynél
több nem hagyatott birtokába, és azt sem szabad
vált nékie el adni. Egy pár ökörnél több meg nem
hagyattatott a' gazdának, azokkal is pedig szol-
gálatot tenni tartozott. A' gabonát tárházakba
kellett bé vinni, a' boros hordókra a' Fr. respu-
blikának petsétje nyomtatott, és kinek kinek tsak
annyi hagyatott birtokába, a' mennyi elegendő
háza népének táplálására. — A' tavaszi vetésre
való gabonát is el vették a' Fr. Commissariusok,
arra kötelezvé magokat, hogy tavaszszal kinek ki-
nek annyit fognának adni, a' mennyi a' vetésre szük-
séges lézen. — A' mint beszédekből élzre lehe-
tett venni, azon esetre, ha onnan hátrább veret-
tetnek, a' tavaszi vetésre való magot is el vi-
szik magokkal.

A' Frantzia Commissariusoktól kelletik a'
mészárosoknak marhát, a' mólnároknak és ke-
nyér sütőknek lisztet, és a' kórtsmárosoknak kész
pénzen bort venni. — Az assignatáknak el véte-
lére az el múlt esztendőben senki sem kényszeríte-
tett, hanem Januáriusnak kezdetétől fogva már

másképen folynak a' dolgok. Minden városokban és helységekben le tétetnek a' tiztviselők, 's municipalitások rendeltetnek helyettek, még pedig a' Frantzia módon gondolkozók közül, már most az assignatákat is el kell venni az adásban és vevésben, a' honnyaikból ki költözött lakosoknak örökségeik és hátra hagyott jószágaik, minden maradékaikra való tekintet nélkül, kótya vetyére tétetnek, 's el adattatnak — a' kik az emigránsoknak adóssak, tartoznak kemény büntetés alatt bé jelenteni, és vagy mingyárt ki fizetni a' Fr. Commissáriusoknak az adósságot, vagy ha ki nem fizethetik, házok, 's jószágok el vétetik tőllők, 's el adatik. A' melly házat el adni nem lehet, annak az árát a' közönség tartozik le fizetni. — Így bánnak a' földes uraságnak, papaságnak, és nemességnek jószágaikkal is. Az emigránsoknak házi butorjaik is kótya vetyére hányatnak, mellyek ha el kelnek jó a' jó, ha pedig el nem kelnek, az alább valók öszve töretvén tüzre rakatnak, a' betesebbek pedig Fr. Országba küldetnek.

A' gazdag és közép rendű lakosoknak házaikban is mindeneket fel jegyeztetnek, a' vasat, ónt, rezet, requisitió alá vetik, de még most hozzá nem nyúlnak. *Provisorie*, az az, olly esetre, hogy az általok el foglaltatott tartományokból ki üzetetnének a' Frantziák, tsaknem minden városokra nagy sattsot vetettek, mint p. o. a' *Hundsruckeni* tartományban *Kirchbergre* 70000; *Simmerre* 96000; *Cretznachra* 109000; *Bingenre* 140000; *Alzejra* 116000; *Oppenheimra* 110000 forintot; egy szóval, a' leg alább való helységre is 5, 6, 10, 15, 20. forintot. E' mellett még előre ki nézték, és fel jegyztették azokat a' tehetős gazdákat, a' kiket, hogyha onnan ki üzetetnének, magokkal együtt zálogúl el vihessenek. — A' szükség, nyomorúság naponként mind jobban jobban nevededik — a' nyavalyák, kiváltképen a' petéts, rodhaztó hideg, 's ezekhez hasonlók el hatalmaznak, nem is tsuda, mivel mind

a' közönséges, mind a' magános házak dugya
vagnak beteg Frantziákkal. — Orvosságot
kapni tellyes lehetetlen, a' mi van is, requisitióba
vetetett, minden agybélieket a' beteg házakba,
és a' forpostoknak kellett adni a' szegény lako-
soknak, a' kinek két ágya vólt, egyikét a' kato-
na alá kellett adni 's a' t.

„ Még most mindenütt szabad folyamattya va-
gyon az isteni tiszteletnek, hanem minden arany és
ezüst edények ki vétetnek a' templomokból, még ed-
dig a' harangok is meg hagyattak a' tornyokban.
— Sőt igen ritkán és nehezen lehet kapni, a' fű
szerzám igen ritka, szűkebb a' kaffé, leg szű-
kebb a' nád méz. Mint az öfzszeli legyek, úgy
hűllanak, a' Fr. katonák, 10, 15, 20-at is egy gö-
dörbe hánynak a' *Rénus*, *Mósel* és *Naho* folyó
vizek mellett éppen nem bajoskodnak a' sir avagy
gödör asással, hanem köveket kötvén a' meg
hólt testekre, a' vízbe vetik. — Mindnyájan
vak engedelmességgel viseltetnek a' Párisi Con-
vent iránt, az ez által ki adattatott parantsola-
tokat úgy nézik, mintha az égből szállottanak
vólna azok alá. — Magok meg vallyák, hogy
több bajok vagon nékiek a' Vendei rojalisták-
kal, mint akármelly hatalmas ellenségeikkel.“

Frantzia Ország.

A' Párisi magános levelek jelentik, hogy
nem idegen ugyan a' *Convent* a' szövetséges feje-
delmekkel, való békesség szerzéstől, hanem olly dol-
gokat kíván, a' mellyben nehezen lehet Német Bi-
rodalomnak meg nyugodni. —

Richard a' köz Jóra ügyelő Commissiónak
egyik tagja arról tudósította *Jan. 24 ikán* tartatott
gyűlésben a' *Convent*et, hogy erős lépéseket té-
szen Hollandiában az északi Fr. armádia; hogy
Pihegrü Generál által rontotta a' *Grépi* erős li-
neát, melly által szabad útat tsinált magának az
Utrechtii tartományba való bé menetelre; hogy
30 ágyút, és 20 muaitiós szekeret foglalt el ab-

ban; hogy a' felettébb való sietség miatt, minden betegeit hátra hagyta és a' Frantzia nemes indúlatra bizta az ellenség 's a' t.

Egy Párisi közönséges levélben ezen nevezetes dolgokat olvassuk: „Végtére a' Conventben is szó volt a' békességről — ezen örvendetes hirt hozó postának örülnek a' hazának igaz baráttyai, annak ellenségei pedig tsikorgattyák fogaikat, leg kissebbet sem akarván a' békességről tudni, hanem ennekutánna is vérbe mártogatni kezeiket — Nem melzsze vagyon a' békesség — talán 10 napok alatt, Prussia, Hollandia és a' Német Birodalom is meg fogják a' Fr. republikának valóságot, és mástól nem függéset esmérni. — Polgárok kaptsoollyuk egybe magunkat, nyújtsunk egymásnak atyafiságos kezeket. — legyünk a' Conventnek segítségére, a' melly bennünket a' leg kegyetlenebb forgó szelek közt is azon célra vezet, a' mellyre régről fogva törekedünk, t. i. a' szabadságra, igazságra és a' nyugalomra.

Azon egyesült Commissiók, a' mellyeknek szoros megfontolására bizta a' Convent, mit kelylyen a' Tempeli fogságban lévő királyi maradékokkal mivelni, ki kell e' az Országból küldeni, vagy még tovább is ott meg tartani? azt a' jelentést tettek Jan. 21-ikén tartatott gyűlésben, hogy sokkal veszedelmesebb dolog volna azokat ki küldeni, mint meg tartani, melly tanáts a' Convent által is helybe hágyattatott.

Nem kevesen találtatnak Párisban, sőt még a' Convent tagjai közt is olyanok, a' kiknek semmi hajlandóságok nintsen a' Hollandiai republikával való meg békélésre, mind addig, mig ottan is meg változtatik a' régi constitutió, és a' hely tartó fejedelem Német Országi birodalmába visszra küldetik. E' tárgyról így szól egy Párisi közönséges levél: “Nem azért hadakozik, úgymond, a' Fr. republika a' Belgák ellen, mivel helytartó Fejedelmek vagyon, hanem hogy másoktól való függetlenségét erős fundamentom-

ra állítsa, kevés, vagy éppen semmi gondja ennek arra minémü igazgatásnak formája vagyon, e' vagy ama szomszéd tartományban. A' múlt hólnapnak 18 *ikán* egy *Morin Péter* varga nevü foggattatott meg Párisban egy bor kórtsma háznál, a' ki a' Convent tagjait gaz semmire kellő, és paniperda embereknek lenni nevezte, és hogy egy olly emberre kellene az Ország kórmányát bizni a' kinek több esze, 's jobb szíve volna, mint amazoknak. Midőn meg foggattatott volna, által szúrta el árulóját, örült hogy azt mivelhette, és utólyára is annak holt testére pökött. Ez a' történet nem kis figyelmetességet okozott a' Convent tagjaiban, sokan zúgolódtak a' Jakobinusok ellen, a' kiknek klubjok bé vagyon ugyan záratatva, és még is fegyvert viselnek kezeikben. A' Thionvillei *Merlin* így szólott ezen alkalmatossággal: „*Jól vagyon, mutassuk meg magunkat a' nemzethez érdemeseknek lenni, egyik kezünkkel írjuk neveinket a' békesség alá, hogy ekképen élhessen a' nemzet győzedelmének gyümöltsevel; másik kezünkkel pedig tépjük széllyel a' gonosz tévöket.*“

Egy *Vendei* alszfony azért sententziáztatott vala halálra, mivel a' Rojalisták után ment: minekutánna mindazáltal meg bizonyítatott volna az egynehány tanúk által, hogy ő sebbe esett férjére akarván gondot viselni, követte ötet; és hogy 600 patrióta kantonát meg mentett a' veszedelemtől, a' Conventnek kegyelméből fel szabadítatott a' halálos sententia alól. Ugyan ekkor azt végzette a' Convent, hogy minden partossággal vádoltattak botsátassanak szabadon, és a' kik számkivetésre büntetettek, térjenek vizsza házájokba.

A' fellyebb említett Párisi varga el árulójának *Olivier* alsztalosnak özvegye 1200 livrát nyert a' Conventől, és egy rendbe tétettek mind magá, mind gyermekei a' hadban el esett katonáknak özvegyeivel és árváival, a' kik mindnyájan kegyelem kenyeret vesznek a' nemzeti kasszából — Továbbá azt végzette a' Convent, hogy azok-

nak a' szegény embereknek, a' kik szükségtől kényszerítettvén, vagy köntöseiket, vagy pedig ágybelieket a' nemzeti zálog házba vitték, hogyha az azokért adatott summa 100 livrán felül nintsen, engedtesse el nékiek, és adatasson vissza zálogba vetett jószágok. — Egy *Coupigni* nevű tagja a' Conventnek, azt javasolta, hogy minden halálos büntetés töröltessen el a' republiikában, és hogy nemtsak Párisban, hanem mindenütt rontassanak öszve a' guillotiné. E' miatt nagy lármá esett a' gyűlés palotájában, kevesen voltak, a' kik vele egy értelemben lettek volna. *Tallien* leg inkább ki költ *Coupigni* ellen, és azzal vádolta őtet, hogy az által azokat a' Convent régiebb tagjait akarja a' haláltól meg menteni, a' kik haza árulásban találtattak, és most fogságban ünek. Mások sem javaslották azt még most, és a' Convent is el mellőzte e' tárgyat.

B é c s.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Felséges Urunknak Austriai Belgiomból lett szerentsés haza jöveleért, a' múlt Aug. 12 ikén közönséges áhétatosság, és prédikáció tartatott a' Sz. István templomában. Az az akkor gyűjtetett alamisna, és ezen prédikációnak el adattatásából gyűjtetett pénz 2739 forintra és 31 krajzárment, melly a' Béisi polgároknak kívánsága szerint azok közt a' szegény aszszonyok közt osztatott fel, a' kiknek férjeik vagy az ellenség előtt el hüllottak, vagy tábori nyavalyákban meghaltak, vagy pedig fogságba estek. De csak azokból a' regementekből, a' melyeknek alsó Austriában vagyon a' cantonjok. E' sizerént három rendre osztattak fel ezek az ügye fogyott özvegyek. Az első rendbelieknek, a' kiknek t. i. semmi gyermekek nintsen, 35 for. és 7 xr. adattatott; a' második rendbelieknek a' kiknek csak egy gyermekek vagyon, 44. for 8. kr.; a' harmad rendbelieknek 53 for. 8 kr. Utóllýára azoknak a' katona gyermekeknek, a' kiknek anyjaikról nem tudatik,

életben vagynak é, vagy meg hótak, 35 for. 7 kr. rendeltetett. — Mi módon osztatott legyen ki ez az alamisna pénz, mászszor meg fogjuk írni.

Tudománybeli Tüdösítés.

A' múlt esztendei Magy. Kurirnak, *Novemb.* 18-ik napján költ 41-ik darabjában hirdettük ki Tiszt. P. *Stankovachi Leopold* úrnak, a' Sz. Ferentz szorossabb rendén lévő Bóldog Alszyony Provinciája szerzetes fiának, elő fizetésre ki adattatandó prédikációit. Az előfizetésnek ideje, e' mostan folyó hólnapnak első napjáig tartott. — A' kik tehát az azokra elő fizetett pénzt bé szedték; ne sajnállyák azt, az előfizető uraknak érdemes neveikkel együtt *Szombathelyre, Siess János* könyvnyomtató úrhoz küldeni, hogy ekképen meg ítéhesse a' ki adó, ki nyomtattassa a' ezen munkát, avagy nem? mivel, hogyha elegendő előfizetők nem lejéndenek, kénytelen lészzen azt félbe hagyni. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lengyel Ország.

A' Warsóviai Orosz commendáns, General *Bukshewden* a' múlt *Dec. 17-ikén* egy Császári parantsolatot hirdettetett ki, melly szerént mindenek, a' kik vagy adótsai az Ország kaszszájának, vagy a' közönséges pénzek gondviselése reájok volt bizva, tartoznak arról számot adni. — Az előbbi urakodás alatt adott ajándékokat és pensioikat is vizszka kell fizetni. Ezeknek végbevételére egy különös Commissió vagyon rendeltetve, melly a' múlt hólnapnak 2-ikán kezdette el maga üléseit.